

سمت وسوی تورم در عصر پسا توافق

ادامه از صفحه یک: هر گونه کاهش تنش خارجی می‌تواند موجب افزایش عرضه ارز، بهبود دسترسی به منابع مالی و تقویت درآمد‌های صادراتی شود و در نتیجه نرخ ارز را تحت فشار کاهش‌ی قرار دهد و البته همین روند نیز در صورت نبود سیاست‌های منسجم پولی و مالی، دوام چندانی نخواهد داشت. به بیان دیگر، توافق می‌تواند فرصتی برای تثبیت بازار ارز ایجاد کند اما تضمینی برای ماندگاری این ثبات نخواهد بود. از سوی نیز تجربه‌های گذشته نشان داده‌اند که اثرات مثبت گشایش‌های سیاسی معمولاً تدریجی و زمان‌بر هستند. سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال فرآیندهایی نیستند که یک‌شبه متحول شوند حتی در خوش‌بینانه‌ترین حالت نیز زمان لازم است تا آثار افزایش صادرات، ورود سرمایه و بهبود روابط تجاری در زندگی روزمره مردم نمایان شود از این رو مدیریت انتظارات عمومی اهمیت ویژه‌ای دارد.بزرگ‌نمایی دستاوردهای احتمالی توافقی می‌تواند به همان اندازه خطرناک باشد که نادیده گرفتن فرصت‌های آن.

دراین حال، موضوع مورد تأکید دراین شرایط فعلی، آنکه نباید از وضعیت معیشتی مردم غافل شد. بخش بزرگی از جامعه طی سال‌های اخیر تحت فشار شدید تورم قرار گرفته و توان تحمل شوک‌های جدید را ندارد. به همین دلیل دولت موظف است همزمان با برنامه‌های بلندمدت، سیاست‌های حمایتی کوتاه‌مدت را نیز در دستور کار قرار دهد. تقویت نظام حمایت اجتماعی، تأمین کالا‌های اساسی، کنترل بازارهای حساس و حمایت از تولید داخلی از جمله اقداماتی هستند که می‌توانند بخشی از تقویت موجود را تشکیل دهند.

۴اگر از فرصت ها استفاده شود

در حقیقت، توافقی احتمالی بیش از آنکه مقصد باشد، آغاز یک مسیر است. مسیری که می‌تواند اقتصاد ایران را از فضای بحران‌زده کنونی به سمت ثبات نسبی هدایت کند. اما موفقیت این نیز وابسته به تصمیماتی است که در داخل کشور اتخاذ خواهد شد. اگر سیاست‌گذاران از این فرصت برای اصلاح ساختارها، افزایش بهره‌وری، تقویت شفافیت و ارتقای کیفیت حکمرانی اقتصادی استفاده کنند می‌توان امیدوار بود که تورم به تدریج مهار شود و اقتصاد به سمت رشد پایدار حرکت کند. اما چنانچه گشایش‌های خارجی جایگزین اصلاحات داخلی شوند، در همان گلوگاهی گذشته ادامه یابد، دستاوردهای توافقی نیز دیر یا زود فرسوده خواهد شد.

بدون شک امروز، مهم‌ترین آزمون اقتصاد ایران نه در میزهای مذاکره،بلکه در توانایی مدیریت پیامدهای پسانتوافق نهفته است. کاهش نرخ ارز، افزایش درآمد ارزی و بهبود روابط تجاری هر یک فرصت‌هایی ارزشمند هستند، اما آنچه سرنوشته‌هایی اقتصادارتعین می‌کند،چگونگی استفاده از این فرصت‌هاست که در نهایت به مهار تورم، افزایش قدرت خرید مردم و تقویت تولید ملی منجر شود.

خبر

مصرف ۴۰ درصد تولید برق در تابستان برای سرمایه‌ش

سختگویی صنعت برق استان اصفهان گفت: در اوج تابستان حدود ۴۰ درصد از تولید برق کشور صرف سیستم‌های سرمایه‌شی می‌شود.

داوود قاسمی اظهار کرد: در اوج تابستان طی ماه‌های تیر تا شهریور حدود ۴۰درصد از تولید برق کشور صرف سیستم‌های سرمایه‌شی می‌شود و با مدیریت مصرف می‌توان این رقم را به شکل قابل توجهی کاهش داد. او با تأکید بر ضرورت مدیریت مصرف برق افزود: هر کیلووات برق با زحمات و کار شیانه‌روزی تولید می‌شود و انتظار می رود این انرژی نقش واقعی خود را در تولید، صنعت و افزایش درآمد سرانه کشور ایفا کنند. اگر مصرف به‌ویژه در بخش خانگی مدیریت شود، برق بیشتری به سمت صنعت هدایت خواهد شد و از تعطیلی واحدهای تولیدی و کاهش بار جلوگیری می‌شود. سختگویی صنعت برق استان اصفهان با اشاره به اجرائی طرح سبنا (سفیران بهینه‌سازی انرژی) خاطر نشان کرد: در این طرح از تمام ظرفیت‌های جامعه استفاده می‌شود و هر شهروندی می‌تواند سفیر بهینه‌سازی انرژی باشد. هدف این طرح نهادینه کردن فرهنگ مدیریت مصرف برق در همه بخش‌ها است. قاسمی ادامه داد: احداث‌های بزرگ از حرکات کوچک شروع می‌شود. اگر هر یک از ۳۰ میلیون مشترک برق کشور فقط یک لامپ را خاموش کند یا دو لامپ ۲۵ واتنی را خاموش نماید، صرفه‌جویی ۱۵۰۰ مگاوات ایجاد می‌شود که معادل ۱.۵ برابر ظرفیت نیروگاه اتمی بوشهر یا کل مصرف برق استان خراسان رضوی است. او خاطر نشان کرد: سرویس کردن کولر‌های آبی در ابتدای فصل، تعویض پوشال‌ها، نصب سایه‌بان و بررسی مسیر آب‌رسانی می‌تواند تا ۲۰ درصد مصرف برق کولر را کاهش دهد. در کولر‌های گازی نیز تنظیم دما روی ۲۵ درجه به همراه نصب سایه‌بان، مصرف را بین ۲۰ تا ۴۰ درصد کم می‌کند. سختگویی صنعت برق استان اصفهان افزود: در ادارات، بانکها و فروشگاه‌های بزرگ، روشن نگه داشتن چراغ‌های زیاد و استفاده غیرضروری از کولر نمونه‌های بارز مصرف بی‌رویه است. بسیاری از ساختمان‌ها به دلیل رعایت نکردن مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان و عایق‌کاری ضعیف انرژی زیادی هدر می‌دهند و کولرها ساعات طولانی‌تری مجبور به کار هستند. قاسمی گفت: در جنگ چهل روزه صنعت برق استان اصفهان بیش از ۶ همت و کل کشور حدود ۶۰ همت آسیب دید اما همکاران ما با حضور در مناطق آسیب دیده در کمتر از یک ساعت شبکه را به شرایط عادی بازگرداندند تا چراغ خانه‌ها و بیمارستان‌ها خاموش نشود.

یکشنبه ۰۷ تیر ۱۴۰۵ ■ **سال یست و دوم** ■ شماره ۵۴۳۳

اقتصاد

تلفن ارتباط خوانندگان: ۳۶۲۹۳۷۵۰

در گفتگو با یک پژوهشگر حوزه‌های مدیریت و امنیت فناوری اطلاعات مطرح شد:

فروپاشی تاب‌آوری نظام بانکی و بحران اعتماد عمومی

مهدی روشن، سردبیر امروز

اقتصاد رفتاری این بحران، تصویری ناقص از یک تراژدی ملی به دست می‌دهد. به همین منظور گفت‌وگویی تخصصی با شاپن سمیع‌عادل پژوهشگر حوزه‌های مدیریت و امنیت فناوری اطلاعات انجام دادیم تا ریشه‌های ساختاری این ناامنی سایبری و تبعات پنهان آن بر اعتماد عمومی را واکاوی کنیم.

۴ حملات و اختلال‌های اخیر در شبکه بانکی کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا صرفاً با یک نفوذ سایبری روبرو هستیم یا ریشه در شکست‌های مدیریتی و راهبردی دارد؟

اگر این رخدادها را تنها یک حمله سایبری یا اشکال فنی بدانیم، واقعیت را بیش از اندازه ساده‌نگاری کرده‌ایم. آنچه در هفته‌های اخیر اتفاق افتاد، فروپاشی پنهان تاب‌آوری نظام مالی کشور بود. وقوع دو موج اختلال در بازه زمانی کوتاه و ناتوانی در بازگرداندن سریع خدمات، نشان داد که ما در مدیریت بحران سایبری دچار یک شکست عملیاتی و حاکمیتی هستیم. در ادبیات امنیت، موفقیت یک سازمان نه با جلوگیری از نفوذ، بلکه با سرعت بازایی (میانگین زمان بازاریابی و خدمات) و حفظ تداوم کسب‌وکار سنجیده می‌شود. آنچه مشاهده کردیم، چیرگی نگاه امنیت‌محور بر دیدگاه تاب‌آوری‌محور را نشان می‌دهد.

۴ پیش از این هشدارهای متعددی از سوی نهادهای مرتبط و بانک مرکزی درباره تهدیدهای سایبری مطرح شده بود. چرا بانک‌ها به این زودی و با این شدت غافلگیر شدند؟

این مسئله نشان‌دهنده شکاف عمیق میان سیاست‌گذاری، الزام‌های نظارتی و اجرا است. در بسیاری مواقع، استانداردهای امنیتی صرفاً روی کاغذ پیاده‌سازی شدند. ما با پدیده بدهی فنی انباشته روبرو هستیم؛ یعنی سال‌ها بی‌توجهی به سرمایه‌گذاری در نوسازی زیرساخت‌ها، نگهداری سامانه‌های قدیمی و وصله‌پینه کردن آن‌ها با سیستم‌های جدید، خطر را موقتاً به حاشیه رانده اما رافع نکرده است. افزون بر این، کمبود شدید نیروی انسانی متخصص و نخبگان امنیت سایبری در بانک‌ها(به دلیل مهاجرت یا نابرابری حقوقی) و نبود سازوکار پوشش مستمر و تهاجمی تهدیدها، باعث شد همان اقدام‌های حداقلی امنیتی نیز در برابر یک حمله پیشرفته‌تر کار بیفتند.

۴ بسیاری از کارشناسان، معماری متمرکز زیرساخت‌های بانکی را مقصر می‌دانند. این تمرکز چه نقشی در بحران اخیر داشته است؟

ریشه ساختاری بحران دقیقاً همین جاست: زمانی که چندین بانک به یک زیرساخت پردازشی مشترک وابسته باشند، یک

در جنگ‌های ترکیبی، هدف نهایی تخریب فیزیکی نیست، بلکه تخریب شناختی و ایجاد بی‌ثباتی روانی است. بانک‌ها، شبکه پرداخت و انرژی، رشته‌های عصبی حیاتی یک کشور هستند. حمله به شبکه بانکی، مستقیماً حمله به احساس امنیت اقتصادی شهروندان است. هدف اصلی مهاجم، نه سرقت مستقیم پول، بلکه ایجاد نااطمینانی نظامنداست. وقتی شهروندان نتوانند به پول خود دسترسی پیدا کنند، بحران از گستره فناوری اطلاعات خارج می‌شود و به قلمرو اقتصاد رفتاری و روان‌شناسی اجتماعی وارد می‌شود. این سناریویی معیار‌آزاد از جنگ نرم است.

۴ در تحلیل‌های شما به مفهوم سرایت اعتماد اشاره شده است. این پدیده چگونه اقتصاد کشور را تهدید می‌کند؟

همان‌طور که در اقتصاد کلان از سرایت مالی بحران سخن می‌گوییم، در اقتصاد رفتاری نیز با سرایت اعتماد روبرو می‌شویم. اختلال در چند بانک، رفتار مشتریان بانک‌های سالم را نیز دگرگون می‌کند. مردم ناگهان درمی‌یابند که پول دیجیتالشان ممکن است شی ناپذیری شود. این هراس سبب می‌شود دارایی‌های خود را میان چند بانک پراکنده کنند. پول نقد بیشتری در خانه نگه دارند یا به سوی بازارهای غیررسمی و ارزهای دیجیتال روی آورند. این فرایند به معنای خروج پول از چرخه رسمی بانکی، کاهش ضریب فرایزنده پولی و در نتیجه افت بهره‌وری اقتصادی کل کشور است.

۴ یکی از مفاهیم تازه‌ای که مطرح کرده‌اید پسماند رفتاری است. این مفهوم در دل بحران بانکی چه معنای دارد؟

مهم‌ترین، خطرناک‌ترین و در عین حال کمتر دیده‌شده‌ترین

یاماد این بحران‌ها، همین پسماند رفتاری است. سامانه‌ها ممکن است ظرف چندروز تعمیر شوند، اما حافظه جمعی در مورد اختلال‌ها به سرعت پاک نمی‌شود. اگر این رخدادها تکرار شوند، تجربه منفی در ذهن مردم انباشته می‌شود و فشار انباشته روانی ایجاد می‌کند. این پسماند رفتاری خود را در بلندمدت به شکل دگرگونی‌های ساختاری نشان می‌دهد: کاهش استفاده از کارت‌های بانکی، گسترش بازارهای زیرزمینی و از دست رفتن پایه مالیاتی دولت، سرمایه‌گذاری اجتماعی و اعتبار نهادی بانک‌ها، دیرپاترین درایی یک نظام اقتصادی است و به سادگی باسزای نمی‌شود.

۴ به عنوان راهکار عملیاتی، نظام بانکی و نهادهای ناظر باید چه تغییری را در پیش گیرند تا از تکرار این تراژدی جلوگیری شود؟

راهکار صرفاً خرید نرم‌افزارها و فایروال‌های گران‌قیمت نیست. این یک توهم امنیتی است. ما به دگرگونی ساختاری در سه سطح نیاز داریم: اول سطح معماری، یعنی کنار زدن زیرساخت‌های متمرکز به معماری توزیع‌شده و ایجاد مراکز داده پشتیبان با قابلیت جایگزینی آنی. دوم سطح حاکمیتی، یعنی تشکیل فرماندهی واحد و مستقل در بحران سایبری با اختیارات کامل که در زمان بحران، نهادهای ناظر (بانک مرکزی)، مجریان (بانک‌ها) و نهادهای امنیتی را بصورت یکپارچه هدایت کند. همچنین استقرار سازوکار شفاف پاسخگویی برای مدیران ارشد بانک‌ها در صورت کوتاهی در تأمین استانداردهای امنیتی، و سوم، سطح فرهنگ‌سازی و رزمایش یعنی برگزاری منظم رزمایش‌های سایبری با بهره‌گیری از تیم‌های شبیه‌سازی مهاجم برای سنجش تاب‌آوری واقعی بانک‌ها، نه صرفاً تکیه بر چک‌لیست‌های کاغذی.

خبر

کدپستی بستر تحقق عدالت هوشمند و پیشگیری از جرائم

مدیرکل پست استان اصفهان با تأکید بر نقش کدپستی و خدمات مکان‌محور در توسعه حکمرانی هوشمند گفت: توسعه خدمات مبتنی بر کدپستی علاوه بر افزایش دقت و شفافیت در ارائه خدمات عمومی، نقش مهمی در تسریع فرآیندهای قضایی، پیشگیری از تخلفات و تحقق عدالت هوشمند ایفا می‌کند.

حمید باقری اظهار کرد: امروزه تصمیم‌گیری‌های کلان در سازمان‌ها و نهادهای اجرایی نیازمند دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی دقیق و مکان‌محور است. در این میان، کدپستی به‌عنوان تنها شناسه استاندارد و مشترک میان دستگاه‌های مختلف، نقش کلیدی در یکپارچه‌سازی اطلاعات و ارائه خدمات هوشمند ایفا می‌کند.

او افزود: در دستگاه قضایی نیز کدپستی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ به‌گونه‌ای که در شناسایی دقیق مکان‌ها، صحت‌سنجی نشانی‌ها و تسهیل فرآیندهای حقوقی نقش مؤثری دارد. هرچه اطلاعات مکانی دقیق‌تر باشد، فرآیند رسیدگی به پرونده‌ها با سرعت و دقت بیشتری انجام خواهد شد. مدیرکل پست استان اصفهان با اشاره به رانداختی سرویس «حراز نشانی» گفت: از سال ۱۴۰۰ و با استقرار این سرویس مبتنی بر کدپستی توسط شرکت ملی پست، ارائه بسیاری از خدمات دولتی منوط به تأیید هویت افراد در نشانی و کدپستی ثبت‌شده شده است. این خدمت علاوه بر افزایش دقت در ارائه خدمات، نقش مهمی در پیشگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی، کاهش تخلفات و ارتقای امنیت اجتماعی دارد. باقری با اشاره به همکاری‌های گسترده شرکت ملی پست با دستگاه‌های قضایی و اجرایی اظهار کرد: شبکه پستی استان اصفهان نقش مؤثری در پشتیبانی از فرآیندهای حقوقی و قضایی کشور برعهده دارد و در همین راستا، طی سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۵ تعداد ۴۰۳ قفره ابلاغیه سازمان تعزیرات حکومتی و سه هزار و ۸۱۱ قفره مرسوله و ابلاغیه مرتبط با حوزه ثبت اسناد و املاک از طریق شبکه پستی استان توزیع شده است. او ادامه داد: همچنین در سال ۱۴۰۴، بیش از ۲۱ هزار ابلاغیه قضایی و ثبتی شامل ۱۸ هزار و ۱۳۰۰ ابلاغیه ثبت اسناد و املاک و سه هزار و ۷۱۱ ابلاغیه سازمان تعزیرات حکومتی توسط شبکه گسترده پستی استان اصفهان به مخاطبان ابلاغ و توزیع شده که این آمار، بیانگر نقش مؤثر، گسترده و قابل اعتماد شرکت ملی پست در پشتیبانی از خدمات حقوقی و قضایی کشور است. مدیرکل پست استان اصفهان در پایان با تبریک هفته قوه قضائیه، بر تداوم همکاری‌های مشترک میان شرکت ملی پست و دستگاه قضایی تأکید کرد و گفت: توسعه خدمات مبتنی بر کدپستی و اطلاعات مکان‌محور، زمینه‌ساز افزایش شفافیت و تسریع در ارائه خدمات عمومی، ارتقای کیفیت خدمات دولت الکترونیک و تحقق عدالت هوشمند در کشور خواهد بود.

ارزش علوفه مراتع اصفهان به ۶ هزار میلیارد تومان می‌رسد

معاون فنی اداره کل منابع طبیعی اصفهان گفت: ارزش علوفه مراتع استان اصفهان به‌طور تقریبی ۶ هزار میلیارد تومان برآورد شده در حالی که متأسفانه توجه اعتباری متناسبی به این بخش نمی‌شود.

مهدی عالی‌پور با اشاره به نام‌گذاری سال ۲۰۲۶ به عنوان سال جهانی مرتع‌داری و عشایر، اظهار کرد: استان اصفهان دارای ۶ میلیون و ۳۰۰ هزار هکتار مرغ است که از این مقدار، ۲٫۴ میلیون و ۹۰۰ هزار هکتار مراتع ییلاقی با ۲۸ هزار و ۸۰۰ واحد بهره‌بردار و ۹۲۵ هزار واحد دامی مجاز است. او ادامه داد: همچنین حدود سه میلیون و ۳۰۰ هزار هکتار مراتع شرفلاقی با هفت هزار و ۹۴۹ بهره‌بردار در استان وجود دارد. معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اصفهان با اشاره به اینکه شمار کل بهره‌برداران مرتعی استان ۳۶ هزار و ۱۸۴ نفر است، خاطر نشان کرد: در مجموع یک میلیون و ۲۹۰ هزار واحد دامی مجاز از مرز انتقاله و شرفلاقی در طول فصل چرای ۱۲۰ روزه استفاده می‌کنند. عالی‌پور به ارزش علوفه تولیدی مراتع استان اشاره و اظهار کرد: هر دام روزانه حدود ۲ کیلوگرم علوفه نیاز دارد. با احتساب نصف قیمت پوینجه، ارزش علوفه مراتع استان به‌طور تقریبی ۶ هزار میلیارد تومان است. این رقم فقط مربوط به تولید علوفه است در حالی که مراتع کار کرده‌های مهم اکولوژیکی دیگری از جمله تولید آب، ترسیب کربن، کنترل آلاینده‌ی و حفظ تنوع زیستی دارند که ارزش واقعی آن‌ها بسیار بیشتر است. او با انتقاد از سطح اعتبارات گفت: کل اعتباری که برای حفاظت از ۶ میلیون و ۳۰۰ هزار هکتار مرغ در نظر گرفته شده، تنها پنج میلیارد و ۵۷۰ میلیون تومان است که بخش بسیار کمی از آن تخصیص یافته و میزان آن تا سفند سال ۱۴۰۴ کمتر از ۱۸ میلیارد تومان بوده است. معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اصفهان افزود: ۲۰ درصد مساحت استان بیابان بوده و نیاز به توجه ویژه دارد اما اعتبارات استانی در بخش مرتع، جنگل و بیابان بسیار محدود است به طوری که اعتبار استانی بیابان تنها هشت میلیارد تومان بوده است. عالی‌پور تأکید کرد: مراتع فقط منبع علوفه نیستند و نقش حیاتی در پایداری محیط زیست، تولید آب و کنترل گرد و غبار دارند. بنابراین جا دارد که اعتبارات ملی و استانی به این بخش بصورت ویژه و متناسب با ارزش واقعی آن اختصاص یابد.